

Gasleidingen selecteren om veilig gastechnische werkzaamheden te kunnen uitvoeren

versie 15-04-2026

Opdracht en aanwijzing

Je krijgt de opdracht van een WV ^{G-LD netten} of WV ^{G-netten} of WV ^{G-distributie}, via een werkplan of raamopdracht. De WV bepaalt ook de mate van toezicht.

Je moet een VP ^{G-aanleg} of VP ^{G-LD} of AVP ^{G-LD netten} of AVP ^{G-netten} of AVP ^{G-distributie} zijn.

Risico's en maatregelen

In hoofdstuk 4.4 van de VIAG kun je lezen welke algemene risico's en maatregelen er zijn.

Het werk in deze VWI brengt extra risico's mee:

Risico: Selectiefout door aanwezigheid van overige kabels en/of leidingen in de directe omgeving van de werkplek.

Maatregel: Lokaliseer en inventariseer alle aanwezige kabels en/of leidingen in je werkput. Heb je de leiding niet eenduidig kunnen selecteren, neem dan contact op met de WV voor aanvullende selectiemethoden

Risico: Ongecontroleerde uitstroming van gas, water, olie of andere chemicaliën.

Maatregel: Heb je de leiding niet eenduidig kunnen selecteren, neem dan contact op met de WV voor aanvullende selectiemethoden

Risico: Elektrisering of elektrocutie doordat een leiding als mantelbuis voor een elektrakabel gebruikt wordt.

Maatregel: Leiding selectie, detectie apparatuur in combinatie met geïsoleerd gereedschap. Bij gebruik van pijpsnijder is de insnijddiepte dermate gering dat contact met de aders niet te verwachten is. Bij gebruik van detectieapparatuur in combinatie met geïsoleerd gereedschap is er verminderd risico op elektrocutie.

Risico: Vlamboog doordat een leiding als mantelbuis voor een elektra kabel gebruikt wordt.

Maatregel: Gebruik een aanvullende selectiemethode om te controleren of er een kabel door de leiding loopt.

Risico: Brand en/of explosiegevaar bij werken aan in bedrijf zijnde leidingen.

Maatregel: Gebruik geen ontstekingsbronnen op of in de omgeving van de werkplek.

Gasleidingen selecteren om veilig gastechnische werkzaamheden te kunnen uitvoeren

versie 15-04-2026

Persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheidsmiddelen

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Antistatische en
vlamvertragende
werkkleding

Bij werkzaamheden
langs de weg:
reflecterende kleding

Veiligheidsmiddelen

Gassignaleringsapparatuur
met akoestisch en optisch
signaal

Brandblusser
(klasse A/B/C)
van minimaal 6 kg

Blusdeken

Bij onderbreken van de
leiding E-isolerend
veiligheids gereedschap

Werkwijze

Vorbereiding

Stap 1

Voor en tijdens de werkzaamheden moet ook aan onderstaande voorwaarden worden voldaan:

- Controleer de aangeleverde informatie/tekeningen op aanwezigheid van in - en buiten bedrijf gestelde kabels en leidingen van de Netbeheerders en van derden. Wees specifiek attent bij de ligging van leidingen in elkaars nabijheid;
- Ga je een leiding doorhalen? Houdt er dan rekening mee dat deze mogelijk als mantelbuis gebruikt wordt. Gebruik daarom detectieapparatuur in combinatie met gereedschap waarmee je niet wordt blootgesteld aan elektrisering, elektrocutie en/of vlamboog.

Let op!

Het doorzichten van leidingen (leiding niet over de volle lengte zichtbaar) mag nooit als selectiemethode gebruikt worden. De kans dat andere leidingen, in het niet zichtbare deel, de plaats van de geselecteerde leiding innemen is te groot.

Gasleidingen selecteren om veilig gastechnische werkzaamheden te kunnen uitvoeren

versie 15-04-2026

Uitvoering

Stap 2

Leidingen selecteren :

- Voer een Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA) uit.
- Bepaal aan de hand van de gegevens de ligging van de leiding
- Controleer aan de hand van leiding/kabel gegevens (KLIC) of er binnen 1,5m overige leidingen of kabels ter plaatse aanwezig zijn, lokaliseer deze b.v. door middel van een proefsleuf;
- Controleer of diameter, materiaal, bekleding en/of kleur van de leiding overeenstemmen met de leiding gegevens;
- Graaf, indien mogelijk, de leiding na tot de leiding eenduidig geïdentificeerd is, bijvoorbeeld via een aftakking of inbouwing.
- Wanneer je de aftakking of inbouwing niet in de ontgraving hebt of de leiding niet hebt kunnen nagegraven moet je in alle gevallen controleren of de leiding niet als mantelbuis in gebruik is.
- Wanneer er sprake is van mogelijke mantelbuizen of leidingen met identieke materialen, bekledingen en diameters, wees dan extra alert. Heb je de leiding b.v. door nagraven niet eenduidig kunnen selecteren, neem dan contact op met de WV voor aanvullende selectiemethoden, zoals,
 - het aanbrengen van een signaal op of in de leiding,
 - het meten van een eventueel elektrisch veld,
 - het maken van een veiligheidsaanboring of inkeping en houd hierbij rekening met de aanwezigheid van een kabel in de leiding of andere mediums of drukken,
 - het gebruik maken van hulpmiddelen b.v. een leidingzoeker, metaaldetector of muurscanner.

Let op!

Houd, bij het gebruik van een leidingzoeker, metaaldetector of muurscanner, rekening met een beperkte meetdiepte. Bij leidingen > Ø 50 altijd rondom meten.

Heb je de leiding niet eenduidig kunnen selecteren, neem dan contact op met de WV voor aanvullende selectiemethoden.

Beëindiging

Stap 3

Voer na de eenduidige selectie je werkzaamheden uit.

Gasleidingen selecteren om veilig gastechnische werkzaamheden te kunnen uitvoeren

versie 15-04-2026

Bijlage: Aandachtspunten per materiaalsoort:

GIJ Gietijzeren leidingen, grijs en/of nodulair:

- Materiaal is en wordt gebruikt voor gasleidingen(LD en HD), waterleidingen, riolering en industriële leidingen
- Dit materiaal kan scheuren of versplinteren bij het toebrengen van puntbelasting (vallende objecten, stoten, enz.)
- Leidingdelen hebben diverse mof-spie verbindingen, lengten van 5-6m;
- Kan als mantelbuis voor kabels en leidingen in gebruik zijn;

Wit PVC:

- Waterleiding en gasleiding gebruiken hetzelfde materiaal;
- Is als gasleiding alleen in de lage druk gebruikt;
- Onder invloed van de bodem kan de leiding verkleurd zijn, hierdoor lijken kleinere leidingen en kabels soms op elkaar(Ø 16 – Ø 50);
- Dit materiaal kan scheuren bij het toebrengen van puntbelasting (vallende objecten, stoten, zagen met een grof getande zaag, enz.);
- Kan als mantelbuis voor kabels en leidingen in gebruik zijn;

Slagvast PVC/CPE:

- Gele leiding;
- Is als gasleiding alleen in de lage druk gebruikt;
- Onder invloed van de bodem kan de leiding verkleurd zijn;
- Kan als mantelbuis voor kabels en leidingen in gebruik zijn;

Asbest cementleiding (AC):

- Waterleiding en gasleiding zelfde materiaal;
- Is als gasleiding alleen in de lage druk gebruikt;
- Kan als mantelbuis voor kabels en leidingen gebruikt;

Staal:

- Kan bekleed zijn met bitumen, gele- of zwarte PE-bekleding;
- Bitumen beklede leidingen DN 50 en GPLK kabels kunnen op elkaar lijken;
- Voor aardgas LD, HD en Gasunie in gebruik zijn;
- Voor industriële leidingen in gebruik zijn;
- Kan mogelijk via de kathodische bescherming door de beheerder geselecteerd worden;
- Kan als mantelbuis voor kabels en leidingen in gebruik zijn;

Polyetheen (Zwart)

- Materiaal is/wordt gebruikt als Gasleiding (LD en HD), Waterleiding, Persriool, Industriële leiding, Mantelbuis;
- Verkleurde kunststof kabels lijken soms op zwarte Polyetheen (Ø 16 – Ø 50);
- De opdruk van de buis geeft geen eenduidige selectie, maar is wel als hulpmiddel bruikbaar;
- Zwarte Polyetheen wordt nog steeds, als medium voerende buis of als mantelbuis, aangelegd;

Polyetheen (gekleurd/ gekleurde strepen)

- Materiaal is/wordt gebruikt als Gasleiding (LD en HD), Waterleiding, Persriool, Industriële leiding, Mantelbuis;
- Controleer of de kleur of kleur van de strepen terecht gebruikt zijn. Ook gekleurde Polyetheen leidingen worden incidenteel nog steeds (onterecht) als mantelbuis gebruikt;